

הַלְבוֹת בֵּית הַבְּחִירָה פָּרָק ג

א. הַמְנוּרָה, מִפְּרֹשֶׁת צוּרְתָהּ בַּתּוֹרָה. וְאַרְבָּעָה גְבִיעִים וּשְׁנֵי כַּפֹּתוּרִים וּשְׁנֵי פָּרָחִים הָיוּ בִּקְנֵה הַמְנוּרָה, שֶׁנֶּאֱמַר "וּבַמְנוּרָה, אַרְבָּעָה גְבִיעִים: מִשְׁקָדִים כַּפֹּתֶיהָ, וּפְרָחֶיהָ" (שמות כה, לד; שמות לז, כ); וְעוֹד פָּרַח שְׁלִישִׁי הָיָה סָמוּךְ לִירְכָה שֶׁלִּמְנוּרָה, שֶׁנֶּאֱמַר "עַד-יִרְכָּה עַד-פְּרָחָה" (במדבר ח, ד). וְשְׁלוֹשׁ רִגְלִים הָיוּ לָהּ.

ב. וְשְׁלוֹשָׁה כַּפֹּתוּרִים אַחֲרוֹת הָיוּ בִּקְנֵה הַמְנוּרָה, שֶׁמֶהֱן יוֹצְאִין שֵׁשֶׁת הַקְּנִים, שְׁלוֹשָׁה מִצַּד זֶה, וְשְׁלוֹשָׁה מִצַּד זֶה; וּבְכָל קְנֵה וְקְנֵה מֶהֱן, שְׁלוֹשָׁה גְבִיעִים וְכַפֹּתוֹר וּפָרַח, וְהַכֹּל מִשְׁקָדִים כְּמוֹ שְׁקָדִים שְׁקָדִים בַּעֲשִׂיתָן.

ג. נִמְצְאוּ כָּל הַגְּבִיעִים שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים, וְהַפְּרָחִים תְּשַׁעֲהָ, וְהַכַּפֹּתוּרִים אֶחָד עֶשֶׂר. וְכָלֵן מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה; אִפְּלוּ אֶחָד מִן הַשְּׁנַיִם וְאַרְבָּעִים, מַעֲכָב אֶת כָּלֵן.

ד. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בַּשַּׁעֲשׂוּהָ זֶהָ; אֲבָל שֶׁלְשָׁאֵר מִיָּנִי מַתְכוֹת, אֵין עוֹשִׁין בָּהּ גְּבִיעִים כַּפֹּתוּרִים וּפְרָחִים. וְכֵן מְנוּרָה הַבָּאָה זֶהָ, תִּהְיֶה כָּלָה כְּכֹר עִם גִּירוּתֶיהָ; וְתִהְיֶה כָּלָה, מִקְּשָׁה מִן הָעֲשָׂתוֹת. וְשֶׁלְשָׁאֵר מִיָּנִי מַתְכוֹת, אֵין מִקְפִּידִין עַל מִשְׁקָלָהּ; וְאִם הִיתָה חֲלוּלָה, כְּשֶׁרָהּ. וְאֵין עוֹשִׁין אוֹתָהּ לַעֲוֹלָם מִן הַגְּרוּטָאוֹת בֵּין שְׁהִיתָה שְׁלִזְהָבָה, בֵּין שְׁהִיתָה שֶׁלְשָׁאֵר מִיָּנִי מַתְכוֹת.

ה. הַמְּלָקָחִים וְהַמַּחֲתוֹת וְכָלֵי הַשֶּׁמֶן, אֵין־ן מְכַלֵּל הַכֹּפֶר: שֶׁהִרִי נֶאֱמַר בַּמְנוּרָה "זֶהָב טָהוֹר" (שמות כה, לא; שמות לז, יז), וְחִזֹּר וְאֶמַר "וּמִלְקָחֶיהָ וּמַחֲתֹתֶיהָ, זֶהָב טָהוֹר" (שמות כה, לח; שמות לז, כג); וְלֹא נֶאֱמַר גִּירוּתֶיהָ זֶהָב טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהַגִּירוּת קְבוּעִין בַּמְנוּרָה וְהֵם מְכַלֵּל הַכֹּפֶר.

ו. שְׁבַעַת קְנֵי הַמְנוּרָה, מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה; וְשִׁבְעָה גִירוּתֶיהָ, מַעֲכָבִין זֶה אֶת זֶה: בֵּין שְׁהִיתָה שְׁלִזְהָבָה, בֵּין שְׁהִיתָה שֶׁלְשָׁאֵר מִיָּנִי מַתְכוֹת. וְכָל הַגִּירוּת קְבוּעִים בַּקְּנִים.

ז. שֶׁשֶׁהַּ הַגִּירוּת הַקְּבוּעִים בַּשֵּׁשֶׁת הַקְּנִים הַיּוֹצְאִים מִן הַמְנוּרָה, כָּלֵן פְּנִיָּהֶם לְנֹר הָאֲמָצְעִי שֶׁעַל קְנֵה הַמְנוּרָה. וְזֶה הָאֲמָצְעִי, פָּנָיו כְּנֶגֶד קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים; וְהוּא הַנִּקְרָא גֵר מִעֲרָבִי.

ח. הַגְּבִיעִים דּוּמִין לְכוֹסוֹת אֶלְכֶסְנִדְרִיָּה, שֶׁפִּיָּהֶן רָחֵב וְשׁוּלִיָּהֶן קָצֵר; וְהַכַּפֹּתוּרִים כְּמִין תַּפּוּחִים בִּירוּתִיִּים, שֶׁהֵן אֲרוּכִין מִעֵט כַּפִּיצָה שֶׁשְׁנֵי רֵאשֵׁיהָ כְּדִין; וְהַפְּרָחִים כְּמוֹ פְּרָחֵי הָעֲמוּדִים, שֶׁהֵן כְּמוֹ קַעֲרָה וּשְׁפָתָהּ כְּפוּלָה לַחוּץ.

ט. גְּבֵהַּ הַמְנוּרָה, הָיָה שְׁמוֹנֶה עֶשֶׂר טַפַּח: הַרְגְּלִים וְהַפָּרַח שְׁלוֹשָׁה טַפַּחִים, וּשְׁנֵי טַפַּחִים חֶלֶק, וְטַפַּח שְׁבוּ גְבִיעַ כַּפֹּתוֹר וּפָרַח, וְטַפַּחִים חֶלֶק; וְטַפַּח כַּפֹּתוֹר וּשְׁנֵי קְנִים יוֹצְאִין מִמֶּנּוּ אֶחָד הֶלֶךְ וְאֶחָד הֶלֶךְ, וְנִמְשָׁכִין וְעוֹלִין כְּנֶגֶד גְּבֵהַּ הַמְנוּרָה; וְטַפַּח חֶלֶק; וְטַפַּח כַּפֹּתוֹר וּשְׁנֵי קְנִים יוֹצְאִין מִמֶּנּוּ אֶחָד הֶלֶךְ וְאֶחָד הֶלֶךְ, וְנִמְשָׁכִין וְעוֹלִין כְּנֶגֶד גְּבֵהַּ הַמְנוּרָה; וְטַפַּח חֶלֶק; וְטַפַּח כַּפֹּתוֹר וּשְׁנֵי קְנִים יוֹצְאִין מִמֶּנּוּ אֶחָד הֶלֶךְ וְאֶחָד הֶלֶךְ, וְנִמְשָׁכִין וְעוֹלִין כְּנֶגֶד גְּבֵהַּ הַמְנוּרָה; וְטַפַּחִים חֶלֶק; וְנִשְׁתִּירוּ שָׁם שְׁלוֹשָׁה טַפַּחִים, שֶׁבָּהֶן שְׁלוֹשָׁה גְבִיעִים כַּפֹּתוֹר וּפָרַח. וְזוֹ הִיא צוּרְתָהּ [אִיּוֹר הוֹשֵׁמֶט כֹּאן].

י. וְאֵבֶן הִיתָה לְפָנֵי הַמְנוּרָה; וּבָהּ שְׁלוֹשׁ מַעֲלוֹת, שֶׁעֲלֶיהָ כּוֹהֵן

עומד ומטיב את הנרות, ומניח עליה כלי שמנה ומלקחיה ומחתותיה, בשעת הטבה.

יא. השלחן היה ארוך שנים עשר טפח, ורחבו ששה טפחים; והיה מנח ארוך לארך הבית, ורחבו לרחב הבית. וכן שאר כל הכלים שבמקדש, ארךן לארוך שלבית: חוץ מן הארון, שהיה ארוך לרחב הבית; וכן נרות המנורה היו כנגד רחב הבית, בין הצפון והדרום.

יב. ארבעה צניפין שלזהב היו לשלחן, מפצלין מראשיהן, שהיו סומכין בהן שתי המערכות שללחם הפנים, שנים מסדר זה ושנים מסדר זה; והם הנאמרים בתורה "וקשותיו" (שמות כה, כט). ועשרים ושמונה קנים שלזהב, כל אחד מהן כחצי קנה חלול, היו לו ארבעה עשר לסדר זה, וארבעה עשר לסדר זה; והן הנקראין "מנקיתיו" (שמות כה, כט; שמות לז, טז). ושני הבזבזין שפניחין בהן הלבונה, על השלחן בצד המערכות; הן הנקראין "כפתיו" (שם). והדפוסין שעושין בהן לחם הפנים, הן הנקראין "קצרתיו" (שם).

יג. אלו הארבעה עשר קנים נותן החלה הראשונה על עצמו שלשלחן, ונותן בין ראשונה ושניה שלושה קנים; וכן בין כל חלה וחלה שלושה קנים ובין ששית וחמישית שני קנים בלבד, לפי שאין על הששית אחרת: נמצאו ארבעה עשר בכל מערכה.

יד. ושתי שלחנות היו באולם מבפנים, על פתח הבית אחד שלשיש, נותנין עליו לחם הפנים בכניסתו; ואחד שלזהב, שנותנין עליו הלחם ביציאתו: שמעלין בקדש, ולא מורידין.

טו. מזבח הקטרת היה מרבע, אמה על אמה; והוא נתון בהיכל מכוון בין הצפון לדרום, משוך מבין השלחן והמנורה לחוץ. ושלשתן היו מנחין משליש ההיכל ולפנים, כנגד הפרכת המבדלת בין הקדש ובין קדש הקדשים.

טז. הפיור היו לו שנים עשר דד, כדי שיהיו כל הכוהנים העוסקים בתמיד מקדשים ממנו כאחד. ומכני עשו לו, שיהיו בזה המים תמיד; והיא חל, כדי שלא יהיו המים שבה נפסלין בלינה: שהפיור מכלי הקדש, ומקדש; וכל דבר שיתקדש בכלי קדש אם לן, נפסל.